

Jukka Pohjolan-Pirhosen saarna su 8.10.2017 Keravan kirkossa

EVANKELIUMI Mark.2: 18–22

Johanneksen opetuslapset ja fariseukset paastosivat. Jeesukselta tultiin kysymään: ”Miksi sinun opetuslapsesi eivät paastoa, kun kerran Johanneksen opetuslapset ja fariseusten opetuslapset paastoavat?” Jeesus vastasi: ”Eivät kai häävieraat voi paastota silloin, kun sulhanen vielä on heidän kanssaan! Niin kauan kuin sulhanen on heidän joukossaan, he eivät voi paastota. Vielä tulee sekin aika, jolloin sulhanen on poissa, ja silloin, sinä päivänä he paastoavat. Ei kukaan ompele kutistamattomasta kankaasta paikkaa vanhaan viittaen. Silloinhan vanha vaate repeää uuden paikan vierestä ja reikä on entistä pahempi. Eikä kukaan laske uutta viiniä vanhoihin leileihin. Silloinhan viini rikkoo ne ja sekä viini että leilit menevät hukkaan. Ei, uusi viini on laskettava uusiin leileihin.”

SAARNA

On väitetty, että Suomessa syödään yhdessä, yhteisen ruokapöydän ääressä, vähemmän kuin missään muussa Euroopan maassa. Yhdessä syömisestä, silloin kun se vain on mahdollista, on tärkeä pitää kiinni. Se lisää hyvinvointia, parantaa vuorovaikutusta, tuo läheisyyttä ja antaa aihetta kiittää Jumalaa niin pöydän antimista kuin niistä ihmisistä, jotka ovat omalla työpanoksellaan tehneet tuon kaiken mahdolliseksi. Yksinäisen ja vähävaraisenkin on mahdollista hakeutua yhteisen ruokapöydän ääreen esimerkiksi keskiviikkoisin puolelta päivin Savion seurakuntatalolle, jonne ovat kaikki tervetulleita ruokailemaan pientä maksua vastaan.

Yhdessä syöminen oli myös Jeesuksen aikaan tärkeässä asemassa. Se oli osoitus ystävydestä, keskinäisestä rakkaudesta ja toisen kunnioituksesta. Jeesustakin kutsuttiin syömään moneen kotiin, arvostettujen ihmisten koteihin, mutta myös sellaisiin koteihin, joista kaiketi olisi pitänyt pysyä kaukana. Mutta Jeesus suorastaan hakeutui tällaisten eristettyjen ja halveksittujen ihmisten pariin. Tästä häntä arvosteltiin ja moitittiin sanoen: *Kuinka hän syö yhdessä publikaanien ja muiden syntisten kanssa!* Tähän Jeesus vastasi, *etteivät terveet tarvitse parantajaa vaan sairaat. Ei hän ole tullut kutsumaan hurskaita vaan syntisiä.* Tällainen vuoropuhelu edelsi kuulemaamme päivän evankeliumia.

Heti julkisen toimintansa alussa Jeesus siis joutuu törmäyskurssille juutalaisten lakien, tapojen ja sääntöjen suhteen. Hän ei arvostelijoiden mielestä näyttänyt kunnioittavan sitä, mikä oli pyhää ja luovuttamatonta. Syntisistä ihmisistähän piti pysyä erossa, sapatin säädöksistä oli pidettävä kiinni, lakia oli noudatettava. Sekin oli arvostelun kohteena, ettei Jeesus opetuslapsineen elänyt kurinalaista hengellistä elämää eikä esimerkiksi paastonnut.

Mutta Jeesuksessa oli alkanut uusi aika. *”Eivät kai häävieraat voi paastota silloin, kun sulhanen vielä on heidän kanssaan!”* Jeesus sanoo, että vielä tulee paastoamisenkin aika, aika, jolloin

sulhanen on poistunut. Evankeliumin alussa Jeesus jo viittaa tulevaan kuolemaansa ja siihen, mitä se tuo mukanaan. Edessä on vielä itkun ja murheen, rukouksen ja paaston aika. Muut Jeesuksen käyttämät vertauskuvat liittyvät vanha ja uuden yhteen sovittamiseen tai oikeastaan sen mahdottomuuteen. Uusi kangas ei sovi paikaksi vanhaan vaatteeseen, sillä siitä syntyisi vain uusi repeämä. Ei myöskään uutta ja vanhaa viiniä voi sekoittaa, laittaa samaan astiaan. Nyt oli siis jo alkanut uusi aika ja vanhan oli väistyttävä.

Kristinuskon varhaishistoria ei kuitenkaan ole osoittanut, että vanhat perinteet olisivat täysin muuttuneet tai osoittautuneet merkityksettömiksi. Paastoamisestakin yhä pidettiin kiinni, vaikkakin eri päivinä kuin mitä fariseuksilla oli tapana. Paavalikin näki toiminnassaan tärkeäksi myös liittyä vallitseviin tapoihin eikä vain erottautua, vaikka ydinsanoma olikin uusi ja sisällöltään vallankumouksellinen. *”Olen ollut juutalaisille ikään kuin juutalainen, voittaakseni juutalaisia; lain alaisille ikään kuin lain alainen, vaikka itse en ole lain alainen, voittaakseni lain alaiset”*, kirjoittaa Paavali korinttilaisille. Kristittyjen vapaus ei ole ollut pelkästään vapautta erottautua vaan myös vapautta liittyä, jos se nähtiin yhteyden kannalta perustelluksi.

Mitä meille tänä päivänä merkitsee kristityn vapaus? Tunnistammeko itsessämme tai lähellämme sellaista ahtautta ja lainomaisuutta, josta olisi hyvä päästä irti tai etäännyä? Mikä meille on luovuttamatonta, pyhää ja muuttumatonta, mikä taas sellaista, mihin ei löydy kunnan perusteluja tai millä ei ole juurikaan tekemistä armon ja evankeliumin kanssa? Valitsemme vain itsellemme sopivat ohjeet ja kevyen kantamuksen, mutta edellytämme toisilta raskaitakin uhrauksia? Miten silmämme avautuisivat näkemään Luojamme kädenjäljet myös erilaisuudessa emmekä vaatisi toisia muuttumaan kaltaisiksemme? Tällaiset kysymykset ovat läsnä kaikessa vuorovaikutuksessa, niin parisuhteessa kuin työpaikalla, niin kasvatustyössä kuin eri kulttuureista olevien kohtaamisessa. Kristityn vapaus ei suinkaan merkitse elämää ilman rajoja. Sehän olisi hulluutta ja todellista vastuuttomuutta. Pelikentälläkin ovat rajat ja jokaisessa pelissä säännöt, joita tulee noudattaa. Yhteiselämä ei onnistu, jos ei pidetä kiinni tärkeistä periaatteista tai säännöistä.

Minkä säännön Kristus sitten meille antaa? Hän kutsuu meitä seuraajiaan rakkauden tielle, jolla omista eduista on usein luovuttava. Tuo kutsu on samalla myös käsky: *Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi*. Tuo käsky viitoittaa kirkon ja sen jäsenten elämää ja velvoitteita. Kirkon perustehtävä on auttaa ja lohduttaa särkyneitä ja puutteenalaisia ja viedä hyvää sanomaa kaikkialle maailmaan. Siksi vietämme tänäänkin lähetyspyhää. Virressä 429 on tämä tehtävä sanoitettu näin: *Ylitse kaikkien rajojen tuska ja murhe on yhteinen. Ihmisten ainoa lohdutus on kaikki voittava rakkaus*.

Kristityn vapaus merkitsee myös vapautumista meitä hajottavista ja tuhoavista asioista. Miten voisin käyttää aikani paremmin ja hyödyllisemmin? Kuinka sidottu olen turhanpäiväiseen

informaatiotulvaan, joka ei hyödytä missään määrin elämääni? Mistä riippuvaisuuksista voisin vapautua ja päästä irti? Kristitty ihminen ei koskaan pääse vapaaksi synnistä, mutta hänellä on jokapäiväinen mahdollisuus tuoda rikkinäisyytensä Jumalan eteen ja pyytää anteeksiantoa. Kristityn vapaus on sidoksissa siihen, mitä Kristus on tehnyt hyväksemme. Hän haluaa vapauttaa meidät painavista kahleista ja elämän tarkoituksettomuudesta. Hän hyväksyy meidät yhteyteensä virheistämme ja erehdyksistämme huolimatta. Hän haluaa antaa elämäämme uuden suunnan ja toivon. Kristityn vapaus merkitsee elämistä tästä armosta.